

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์

สาขาพนักงานคัดพลอย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ สาขาพนักงานคัดพลอย โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ สาขาพนักงานคัดพลอย หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการคัดขนาดและสีของพลอย ตรวจสอบคุณภาพพลอย สามารถจัดชุดพลอยบนเครื่องประดับ มีการวางแผนวิเคราะห์คุณภาพและขนาดของพลอย สามารถจำแนกพลอยตามแหล่งและความต้องการของตลาด

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ สาขาพนักงานคัดพลอย แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ

๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติ ตามข้อกำหนดและความปลอดภัยในการทำงาน การคัดขนาดและสีของพลอยตามคำสั่ง และตรวจสอบคุณภาพพลอยเบื้องต้น (สีและการเจียรระโน)

๒.๒ ระดับ ๒ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการคัดพลอย ตามคุณลักษณะ การจัดชุดพลอยของชิ้นงานเครื่องประดับแหวน และตรวจสอบคุณภาพตามการจัดชุดพลอย บนตัวเรือนแหวน

๒.๓ ระดับ ๓ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการคัดพลอย ที่มีขนาดใหญ่ การจัดชุดพลอยของชิ้นงานเครื่องประดับจี้ขนาดใหญ่ และการวินิจฉัยผลการคัดพลอย

๒.๔ ระดับ ๔ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการวางแผน วิเคราะห์คุณภาพและขนาดพลอย สามารถจำแนกพลอยตามแหล่งและความต้องการของตลาด

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการมาตรฐานฝีมือที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพ ในสาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ สาขาพนักงานคัดพลอย ให้เป็นดังนี้

๓.๑ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑.๑ ความรู้ ความเข้าใจประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจ

ในเรื่องดังต่อไปนี้

ในการทำงาน	๓.๑.๑.๑ การปฏิบัติงานตามข้อกำหนดและความปลอดภัย
	<ul style="list-style-type: none"> (๑) หลักการ ๕ ส (๒) คุณลักษณะของผู้คัดพลอยที่ควรมี (๓) หลักการวางเครื่องมือบนโต๊ะทำงาน (๔) วิธีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือในการคัดพลอย
อย่างปลอดภัย	(๕) วิธีการจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่
ครบถ้วนหลังเลิกงาน	(๖) หลักการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้
ในการคัดพลอย	๓.๑.๑.๒ การคัดขนาดและสีของพลอยตามคำสั่ง
	<ul style="list-style-type: none"> (๑) ชนิดพลอยและสีที่มีมักพบในพลอยชนิดนั้น ๆ (๒) การระบุคุณภาพสีขั้นต้นได้ถูกต้อง (เนื้อสี) (๓) วิธีคัดแยกสีพลอยตามคำสั่ง (๔) รูปร่างและรูปแบบการเจียรระไนพลอย (๕) วิธีคัดแยกขนาดและรูปร่างพลอยตามคำสั่ง
ภายในเวลาที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> (๖) หลักการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสม (๗) สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการคัดพลอย
	๓.๑.๑.๓ การตรวจสอบคุณภาพพลอยเบื้องต้น (สีและการเจียรระไน)
การตรวจสอบสี	<ul style="list-style-type: none"> (๑) เทคนิคการตรวจสอบความแตกต่างของสีพลอย (๒) ความโปร่งใส โปร่งแสง หรือทึบแสงที่มีผลต่อ
อย่างง่าย	(๓) เทคนิคการตรวจสอบความแตกต่างของรูปร่างพลอย
อย่างง่าย	(๔) เทคนิคการตรวจสอบความแตกต่างของขนาดพลอย
ดังต่อไปนี้	๓.๑.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน
ในการทำงาน	๓.๑.๒.๑ การปฏิบัติงานตามข้อกำหนดและความปลอดภัย

	(๑) การทำงานตามระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน
	(๒) การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์
เครื่องมือ	
	๓.๑.๒.๒ การคัดขนาดและสีของพลอยตามคำสั่ง
	(๑) การเตรียมงานสำหรับงานคัดสี รูปร่าง และขนาด
ของพลอย	
	(๒) ระบุชื่อตามสีพลอยตามกำหนด
	(๓) ระบุขนาดและลักษณะของพลอย
	๓.๑.๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพพลอยเบื้องต้น (สีและการเจียรระโน)
	(๑) การตรวจสอบสีพลอยที่คัดแยกตามคำสั่ง
	(๒) การตรวจสอบรูปร่าง และขนาดพลอยที่คัดแยก
ตามคำสั่ง	
	๓.๑.๓ ทักษะ ทักษะประกอบด้วย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน การปฏิบัติงาน
	ที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความซื่อสัตย์ และความสะอาด
	๓.๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๒ ได้แก่
	๓.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจ
ในเรื่องดังต่อไปนี้	
	๓.๒.๑.๑ การคัดพลอยตามเงื่อนไข
	(๑) คุณภาพสีพลอยอย่างละเอียด (เนื้อสี ความมืด
สว่าง ความสดของสี)	
	(๒) ชนิดของพลอยที่มีสีคล้ายกันในตลาด
	(๓) การจำแนกคุณภาพการเจียรระโนของพลอย
(รูปร่าง ขนาด)	
	(๔) การจำแนกคุณภาพการเจียรระโนของพลอย
ตามความประณีตในการเจียรระโน	
	(๕) ตำหนิของพลอยที่มีผลต่อความโปร่งแสง โปร่งใส
และทึบแสง	
	(๖) ตำหนิของพลอยที่มีผลต่อความคงทนของพลอย
	(๗) เทคนิคการจำแนกคุณภาพความสะอาดของพลอย
	(๘) ปรัชญาการทางแสงของพลอยที่มักพบ
	(๙) การจำแนกชนิดของปรัชญาการทางแสง

๓.๒.๑.๒ การจัดชุดพลอยของชิ้นงานเครื่องประดับแหวน

- (๑) วิธีการฝังพลอยแบบต่าง ๆ
- (๒) การจัดชุดพลอยเข้ากับตัวเรือนแบบต่าง ๆ
- (๓) การประเมินคุณภาพเนื้อพลอย
- (๔) การประเมินคุณภาพรูปร่างการเจียรระไนพลอย
- (๕) การประเมินคุณภาพสัดส่วนการเจียรระไนพลอย

๓.๒.๑.๓ การตรวจสอบคุณภาพการจัดชุดพลอยบนตัวเรือนแหวน

- (๑) เทคนิคการประเมินคุณภาพสีพลอย
- (๒) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปร่าง หรือขนาดพลอยที่เห็น
- (๓) เทคนิคการประเมินคุณภาพรูปร่างการเจียรระไนพลอย
- (๔) เทคนิคการประเมินคุณภาพสัดส่วนการเจียรระไนพลอย
- (๕) เทคนิคการประเมินความสะอาดของพลอย
- (๖) เทคนิคการประเมินคุณภาพการขัดเงาผิวพลอย

๓.๒.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

๓.๒.๒.๑ การคัดพลอยตามเงื่อนไข

- (๑) การคัดแยกพลอยกำหนดตามสี
- (๒) การคัดแยกพลอยกำหนดตามคุณภาพการเจียรระไน
- (๓) การคัดแยกพลอยกำหนดตามความสะอาด
- (๔) การคัดแยกพลอยกำหนดตามปรากฏการณ์ทางแสง

๓.๒.๒.๒ การจัดชุดพลอยของชิ้นงานเครื่องประดับแหวน

- (๑) การเลือกพลอยเข้ากับตัวเรือนแหวน
- (๒) การจัดชุดพลอยที่เหมือนกันเพื่อเข้าตัวเรือนแหวน

ที่ฝังพลอย ๒ ถึง ๙ เม็ด

๓.๒.๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพการจัดชุดพลอยบนตัวเรือนแหวน

- (๑) การตรวจสอบคุณภาพพลอยตามคุณลักษณะ
- (๒) การตรวจสอบคุณภาพพลอยจากความสวยงาม

๓.๒.๓ ทักษะ ประทับด้วย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน การปฏิบัติงาน

ที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความซื่อสัตย์ และความสะอาด

๓.๓ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๓ ได้แก่

๓.๓.๑ ความรู้ ความเข้าใจ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจ

ในเรื่องดังต่อไปนี้

ความสะอาด)	๓.๓.๑.๑	การคัดพลอยที่มีขนาดใหญ่ (๑) คุณภาพพลอยที่นิยมในตลาด (สี รูปร่าง ขนาด
ขนาดพลอย		(๒) การประเมินคุณภาพสีพลอยเทียบกับขนาดพลอย (๓) การประเมินคุณภาพความสะอาดของพลอยเทียบกับ
การขัดเงา) ของพลอยเทียบกับขนาดพลอย		(๔) การประเมินคุณภาพการเจียรระโน (สัดส่วน รูปร่าง
ภายใต้กำลังขยาย ๑๐ เท่า (๑๐x)		(๕) เทคนิคการปฏิบัติงานในการคัดพลอยขนาดใหญ่ (๖) การจัดชุดพลอยตามคุณภาพด้วยตาเปล่าและ
สามารถไล่ระดับสีในกลุ่มสีเดียวกันได้	๓.๓.๑.๒	การจัดชุดพลอยของชิ้นงานเครื่องประดับจี้ขนาดใหญ่ (๑) การจำแนกคุณภาพสีพลอยที่ใกล้เคียงกัน
ผลกระทบต่อคุณภาพพลอยด้วยตาเปล่าและภายใต้กำลังขยาย ๑๐ เท่า (๑๐x)		(๒) การประเมินคุณภาพความสะอาดของพลอยที่มี
สำหรับชิ้นงานเครื่องประดับแบบซับซ้อนที่กำหนด		(๓) การไล่ระดับขนาดของพลอยที่มีรูปร่างเดียวกัน
ฝังพลอยแบบต่าง ๆ		(๔) การคัดลักษณะของพลอยที่เหมาะสมกับวิธีการ
ชั้นสูง		(๕) ความรู้เกี่ยวกับการหลุมนั่งพลอยของการฝังพลอย
ของพลอย	๓.๓.๑.๓	การวินิจฉัยผลการคัดพลอย
การเจียรระโนของพลอย		(๑) เทคนิคการวินิจฉัยปัญหาในการคัดสีพลอย (๒) เทคนิคการวินิจฉัยปัญหาในการคัดความสะอาด
อย่างมาก		(๓) เทคนิคการวินิจฉัยปัญหาในการคัดคุณภาพ
ชุดพลอยที่คัด		(๔) เทคนิคการคัดแยกสีพลอยที่มีความใกล้เคียงกัน
		(๕) เทคนิคการตัดสินความสะอาดพลอยที่ผลต่อคุณภาพ

		(๖) เทคนิคการตรวจสอบความผิดปกติของรูปร่าง
สัดส่วน การขัดผิวพลอยชั้นสูง		
	๓.๓.๒	ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน
ดังต่อไปนี้		
	๓.๓.๒.๑	การคัดพลอยที่มีขนาดใหญ่
		(๑) การประเมินคุณภาพของพลอยที่มีขนาดใหญ่
		(๒) การจัดชุดพลอยที่มีขนาดใหญ่
	๓.๓.๒.๒	การจัดชุดพลอยของชิ้นงานเครื่องประดับจี้ขนาดใหญ่
จี้ขนาดใหญ่		(๑) การจัดชุดพลอยเพื่อเข้าตัวเรือนเครื่องประดับที่
		(๒) การเลือกพลอยและกลุ่มพลอยเข้ากับตัวเรือน
จี้ขนาดใหญ่		
	๓.๓.๒.๓	การวินิจฉัยผลการคัดพลอย
		(๑) การตรวจสอบความถูกต้องของการคัดแยกพลอย
ของพนักงานคัดพลอยที่มีขนาดใหญ่		(๒) การตรวจสอบการจัดชุดพลอยของชิ้นงาน
เครื่องประดับจี้ขนาดใหญ่		
	๓.๓.๓	ทัศนคติ ประกอบด้วย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน การปฏิบัติงาน
ที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความซื่อสัตย์ และความสะอาด		
	๓.๔	มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๔ ได้แก่
	๓.๔.๑	ความรู้ ความเข้าใจ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจ
ในเรื่องดังต่อไปนี้		
	๓.๔.๑.๑	การวางแผนและวิเคราะห์คุณภาพและขนาดพลอย
		(๑) เทคนิคการจัดระบบกลุ่มสีพลอย
		(๒) เทคนิคการจัดระบบพลอยตามรูปร่างและน้ำหนัก
		(๓) เทคนิคการจัดกลุ่มความสะอาดของพลอย
		(๔) เทคนิคการจัดระบบจัดเก็บพลอยตามคุณภาพทุกด้าน
	๓.๔.๑.๒	การสอนงาน
		(๑) เทคนิคการสร้างสื่อและขั้นตอนการสอนงาน
การคัดพลอย		(๒) หลักการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการคัดพลอย
		(๓) หลักการรวบรวมเนื้อหาขั้นตอนการคัดพลอย

การคัดพลอย	(๔) หลักการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนของงาน
ของการคัดพลอย	(๕) หลักการเขียนขั้นตอนการวัดผลเชิงปฏิบัติการ
แบบต่าง ๆ	(๖) หลักการประเมินผลงานของงานการคัดพลอย
ดังต่อไปนี้	๓.๔.๑.๓ การจำแนกพลอยตามแหล่งและความต้องการของตลาด
สถานประกอบกิจการตามกลุ่มที่กำหนด	(๑) หลักการจำแนกพลอยตามแหล่ง
อย่างเป็นระบบ	(๒) เทคนิคการจัดชุดพลอยแยกตามสีแบบต่างๆ
ให้กับพนักงาน	(๓) เทคนิคการจัดชุดพลอยแยกตามรูปร่างและขนาด
	๓.๔.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน
	๓.๔.๒.๑ การวางแผนและวิเคราะห์คุณภาพและขนาดพลอย
	(๑) การวางแผนการจัดกลุ่มพลอยในคลังสินค้าของ
	(๒) การจัดกลุ่มพลอยตามหลักการประเมินคุณภาพ
	๓.๔.๒.๒ การสอนงาน
	(๑) การจัดเก็บ และสังเคราะห์เทคนิคความรู้
	(๒) การสอนงาน แลกเปลี่ยนความรู้งานคัดพลอย
	(๓) การวัดและประเมินผลของการคัดพลอย
	๓.๔.๒.๓ การจำแนกพลอยตามแหล่งและความต้องการของตลาด
	(๑) การบอกลักษณะเด่นของพลอยจากแหล่งที่สำคัญได้
	(๒) การจัดตัวอย่างชุดพลอยเพื่อเป็นตัวอย่างให้ลูกค้าดูได้
	๓.๔.๓ ทักษะคติ ประกอบด้วย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน การปฏิบัติงาน
	ที่ตรงต่อเวลา การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความซื่อสัตย์ และความสะอาด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

หม่อมหลวงปทุมทริก สมิติ

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน